

V.a. „Eesti Hääle” toimetusele.

Palun lahkesti ruumi anda minu vastusele pr. Tamara Maripuu väga heatahtlikule ja asjalikule kirjale Teie lugupeetud lehes 25. märtsil k.a.

Ma olen muidugi teadlik suurelatuslikust ja ustavast tööst, mis on Inglismaal aastakümnete jooksul teostatud eesti rahvusliku õpetus- ja kasvatus töö alal meie sealsete pedagoogide poolt õp. Ann Saluveeriga eesotsas. Seda head tööd oli mul võimalus oma silmaga näha 1968.a. sügisel, mil ma külastasin sealset täienduskooli. Inglismaal tehtavast tööst on muu hulgas korduvalt kirjutatud Eesti Õpetajate Keskühingu häälekandjas „Bülletään”.

Ma olen muidugi teadlik ka sellest, et meie rahvas Inglismaal ei ole eestikeelse õpetuse teostamiseks riigi ega ka omavalitsuse poolt seni mingit toetust saanud. Ka Rootsis ei saadud algul ligi paarkümmend aastat mingit toetust, kuid sellele vaatamata teostus meie rahvuslik õpetus- ja kasvatus töö väga intensiivselt ka täielikult omal jõul.

Aastad on veerenud ja olukorrad on kõikjal muutunud, ka Inglismaal. Seetõttu me ei saa enam ainuüksi oma ilusa mineviku mälestustes hõljuda, vaid me peame tõsiselt silma vaatama ka tänapäeva muutunud olukorrale meie rahvusliku kasvatus ja õpetuse alal. See põhjani muutunud olukord peegeldus jõuluõhtute kirjeldustes, kus minu silmade ette eriti kerkis veerandsada eesti last Bradfordis.

Ei ole tähtis, kust need lapsed sinna äkki saabusid, vaid oluline on tõsiasi, et need olid Inglismaa eesti noored. Kindlasti leidub selliseid eesti lapsi veel mujalgi Inglismaal. See tõsiasi ajendaski mind küsima: kuidas on nüüd olukord nende rahvusliku kasvatus ja õpetuse alal? Seda enam ajendas selle küsimuse jõuluõhtu kirjelduses olnud passus, et „jõululauludest said aru ka need lapsed, kes eesti keelt ei mõista”.

Oli väga rõõmustav lugeda, et õpik „Õpime eesti keelt” on Inglismaal käibel! Aga kuidas on teiste eesti keele algõpikutega? Kas ja kus on seal saadaval näiteks: „Õpeta mind lugema” I, „Eesti aabits”, „Eesti alglugemikud” I, II ja III jt.? Kas need on leidnud ka Inglismaal tee meie kodudesse, kus on lapsi? Ilma vastavate õpikuteta ei saa olla mingit õpetamist ega õppimist, eriti algastmel lugemisoskuse omandamisel ja selle süvendamisel.

Puuduvate täienduskoolide asemele peab nüüd suuremas ulatuses astu-

ma koduõpetus, millele ma vihjasin ka oma eelmises lahtises kirjas. Mida on tehtud sellel alal? Kas ja kus on selgitatud meie noortele lastevanematele koduõpetuse praktilisi teostamisviise? Rahvuslik kasvatus- ja õpetustöö peab toimuma hällist alates - ka segaabielludes - kuni noorte täisikka jõudmiseni. Meid on vähe ja seetõttu peab iga eesti päritoluga noor üles kasvama hea eesti keele oskusega ja vankumatult eestluse vaimus.

Kui me kaotame oma eesti keele, siis me oleme kõik kaotanud!

Herman Rajamaa